

Vademecum CCIM – onderhandelingen van Europese en multilaterale leefmilieudossiers en de rol van de piloten en de experts

Vademecum CCIM – onderhandelingen van Europese en multilaterale leefmilieudossiers en de rol van de piloten en de experts	1
1 Inleiding.....	2
2 Definities	3
3 Algemene omschrijving van de rol van de piloten en zijn ondersteunende experts	5
3.1 CCIM staat in voor het algemene beheer van de verschillende Europese en multilaterale dossiers.....	5
3.2 De piloot wordt aangeduid door het CCIM	5
3.3 De experts worden aangeduid door de respectievelijke overheden	5
3.4 De piloot staat in voor het beheer van een Europees of multilateraal onderhandelingsdossier	6
3.5 Acties voor de piloot bij een gebrek aan consensus is	7
3.6 Consultaties en raadplegingen met de belanghebbende maatschappelijke actoren	7
3.7 De plaatsvervangende piloot/voorzitter	7
4 De rol van de piloten in Europese besluitvorming	9
4.1 De piloot onderneemt actie bij een Europese publieksconsultatie.....	9
4.2 Deelname van de piloot aan Raadswerkgroepen	9
4.3 Deelname van de piloot in de voorbereiding van de Raad Leefmilieu.....	10
5 De rol van de piloten in multilaterale besluitvorming	12
5.1 Voor het al dan niet aanduiden van een piloot voor een multilaterale vergadering zijn er 3 mogelijkheden:.....	12
5.2 Voorbereiding van de multilaterale vergadering door de piloot.....	12
5.3 Samenstelling en validering van de Belgische delegatie	13
5.4 De multilaterale vergadering zelf.....	14
5.5 De PV vertegenwoordigt België en is een doorgeefluik naar de multilaterale organisatie	14
6 Annex : andere coördinatieorganen	15

1 Inleiding

Leefmilieu kent wellicht meer dan andere beleidsdomeinen sedert de jaren '90 een zeer sterke ontwikkeling inzake samenwerking tussen gewestelijke en federale overheden voor Europees en multilateraal milieubeleid. Binnen België zijn er vier actoren bevoegd voor het leefmilieubeleid, de drie gewesten en de federale overheid, ten gevolge van de opéénvolgende staatshervormingen. Het milieubeleid kent een zeer sterke internationalisering van het beleid, met belangrijke internationale instellingen en milieuverdragen.

Met het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 inzake internationaal milieubeleid werd het [Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid \(CCIM\)](#) opgericht als een permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu. Dit CCIM is de spil in het afstemmen van de standpunten van de gewesten en de federale overheid voor het Europees en Multilateraal Milieubeleid.

Het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995 betekende een verdere invulling van de coördinatie voor milieubeleid nadat reeds in 1994 een Samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging van België in de Raad van de Europese Unie tot stand kwam. Dit Samenwerkingsakkoord legde de coördinatie van de finale standpuntbepaling van België voor de Raad van de EU bij het de FOD Buitenlandse Zaken (in concreto bij DGE, de Directie-generaal Europese zaken en coördinatie).

Het doel van dit vademecum is een duidelijke omschrijving te geven van de rol en de taken van de piloot (enerzijds de EU-piloot en anderzijds de multipiloot), het proces en de geijkte procedures bij deze intra-BE coördinatie toe te lichten en de taakverdeling van de betrokken actoren te beschrijven.

Het CCIM (en de Interministeriële Conferentie Leefmilieu) heeft **permanente** stuurgroepen en werkgroepen opgericht. De stuurgroepen zijn verantwoordelijk voor het opvolgen van brede onderwerpen, waaronder thematische onderwerpen (water, lucht, klimaat, natuur, circulaire economie,...), of transversale thema's (milieugegevens, strategische en structureel beleid, ...). De werkgroepen behandelen specifieke thema's (nanomaterialen, bestuivers...).

Deze groepen zijn actief voor hun thema in het kader van de voorbereiding van een Belgische positie in multilaterale onderhandelingen, zij zijn het eerste aanspreekpunt voor onderwerpen die verbonden zijn aan hun thema. Ze kunnen ook door de Interministeriële Conferentie Leefmilieu (ICL) worden opgedragen om specifieke taken uit te voeren in het kader van de intra-Belgische implementatie van Europese en multilaterale besluiten.

Voor een efficiënte opvolging van de vele Europese dossiers (ontwerprichtlijn of verordening, conclusies van de Raad, etc.) richt het CCIM **specifieke en tijdelijke dossiernetwerken** op onder leiding van een **Belgische piloot**. Daarbij worden deze piloten ondersteund door de experts aangewezen door de verschillende betrokken milieu-overheden.

Milieuthema's worden soms behandeld in andere filières (bv. Economie, Energie, Mobiliteit, ...). Sommige filières hebben voor hun intra-Belgische coördinatie coördinatieorganen opgericht waarvan de belangrijkste opgelijst zijn in de bijlage van dit vademecum.

De Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid besliste in februari 2002 om 'Leefmilieu' over te hevelen van raads categorie II naar raads categorie III (zie Samenwerkingsakkoord vertegenwoordiging België in de EU). Concreet betekent dit dat er een politiek akkoord werd bereikt waardoor België sinds 1 juli 2003 in de Raad Leefmilieu afwisselend vertegenwoordigd is door een gewestelijke milieuminister op basis van een rotatiesysteem. De federale milieuminister is in een dergelijk systeem assessor in de Raad Leefmilieu. Deze Categoriëwijziging is opgenomen in het Samenwerkingsakkoord over de vertegenwoordiging van België in de EU, de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid bepaalde in deze zitting uitdrukkelijk dat het multilaterale beleid niet het onderwerp uitmaakte van deze Categoriëwijziging.

De rol van de piloten staat evenwel los van deze rotatieregel en is geldig gedurende de hele onderhandelingscyclus van een dossier die loopt tot aan zijn aanneming en ongeacht de Minister die België op dat moment in de Raad vertegenwoordigt.

2 Definities

Hieronder volgt een definiëring van de gebruikte terminologie inzake voorbereiding van het Europees en multilateraal milieubeleid.

CCIM : (Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid) Is het orgaan opgericht door het Samenwerkingsakkoord van 5 april 1995, als permanente werkgroep van de ICL (Interministeriële Conferentie Leefmilieu). De door het samenwerkingsakkoord vastgelegde overheden staan binnen dit CCIM in voor de voorbereiding van de Belgische posities voor internationale instellingen en organisaties (met uitzondering van de Europese Raad), de samenstelling van de delegaties, de opmaak van Belgische rapportering naar internationale instellingen en de organisatie van de opvolging van de genomen beslissingen. Het CCIM staat bijgevolg in voor de algemene voorbereiding van Belgische posities voor milieudossiers in de context van internationale processen, hetzij op het niveau van de EU of enige multilaterale fora.

In de praktijk behelst de CCIM een geheel van stuur- en werkgroepen en dossiernetwerken. Het CCIM wordt aangestuurd door een Plenaire CCIM (kabinetten en administraties) die voorbereid wordt door een meer beperkt samengesteld CCIM Bureau (administraties).

CCIM Stuurgroep (SG) of werkgroep (WG): Conform aan zijn samenwerkingsakkoord en zijn huishoudelijk reglement richt het CCIM tal van thematische groepen op met het mandaat om in **algemene** zin de voorbereiding en de gecoördineerde opvolging van het geheel van multilaterale dossiers m.b.t. hun thema voor hun rekening te nemen en hierbij ook met name de Belgische positie te bepalen. Voor zover relevant voor deze opdrachten houdt de SG of WG een vinger aan de pols van het Europees beleid omtrent zijn thema. De SG en WG hebben ook een belangrijke permanente opvolgfunctie voor die Europese dossiers, binnen hun thema, waarvoor er nog geen specifiek CCIM dossiernetwerk werd opgericht. De oprichting van een SG of WG, evenals de validatie van hun mandaat, gebeurt door een formeel besluit van de Plenaire CCIM. De ICL kan besluiten om een SG of WG te belasten met een specifieke opdracht gelinkt aan de intra-Belgische implementatie van een Europees of multilateraal besluit. Voor een overzicht van alle actieve stuur- en werkgroepen kan het CCIM-secretariaat worden geraadpleegd.

CCIM Dossiernetwerk: Het CCIM richt **tijdelijke** expertennetwerken op die gebonden zijn aan de instructies uiteengezet in dit vademecum. De expertennetwerken zijn verantwoordelijk voor de opvolging van een specifiek dossier (publieksconsultatie, ontwerprichtlijn/verordening, conclusies van de Raad, etc.) en worden geleid door piloten. De oprichting gebeurt door een formeel besluit van de Plenaire CCIM. Na afloop van de onderhandelingen op Europees niveau worden dossiernetwerken afgesloten, tenzij anders bepaald om een vlotte overgang naar een comitologie- en/of implementatiefase te verzekeren.

DGE : De Directie-Generaal Europese Aangelegenheden van de FOD Buitenlandse Zaken. Door het Samenwerkingsakkoord van 1994 (gewijzigd in 2003) inzake de vertegenwoordiging van België in de Europese Unie werd deze Directie aangeduid als coördinatie orgaan waar het te verdedigen standpunt van België binnen de Europese Unie wordt vastgelegd. In de praktijk betekent dit dat enkele dagen voorafgaand aan de Raad Leefmilieu een DGE coördinatie plaatsvindt die de definitieve Belgische positie voor deze Raad vastlegt. DGE kan ook ad hoc vergaderingen organiseren in een eerdere fase van Europese besluitvorming, bijvoorbeeld over horizontale thema's en politiek gevoelige punten.

MD8 : De Multilaterale Directie Duurzame Ontwikkeling en Leefmilieu van FOD Buitenlandse Zaken die onder meer instaat voor coördinaties over het multilaterale beleid inzake duurzame ontwikkeling en leefmilieu. Deze directie is een onderdeel van de Directie-generaal voor Multilaterale Zaken en voor de Mondialisering (DGM) die belast is met het bevorderen en verdedigen van het buitenlands beleid van België voor de multilaterale thema's en het Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU.

PV: De Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU (komt overeen met de rol van een ambassade) of bij multilaterale instellingen die van belang zijn voor het milieubeleid (VN te New York en Genève, UNEP Nairobi en OESO Parijs). Deze instellingen die afhangen van de FOD Buitenlandse Zaken vertegenwoordigen België bij alle instanties van de EU en bij de

hogervermelde multilaterale instellingen. De (adjunct) permanente vertegenwoordiger is een Ambassadeur.

COREPER : *Het Comité van permanente vertegenwoordigers van de lidstaten bij de EU bereidt de punten voor die op de agenda van de Raad komen, behalve wanneer de Raad anders besluit. Zijn belangrijkste taak is het coördineren en voorbereiden van de werkzaamheden van de verschillende Raadsformaties en het trachten op zijn niveau tot een akkoord te komen, dat vervolgens ter goedkeuring aan de Raad wordt voorgelegd. Het COREPER is geen besluitvormend orgaan van de EU. De Raad kan een besluit van COREPER terugdraaien. Het COREPER kent twee delen: COREPER I is samengesteld uit de adjunct-permanente vertegenwoordigers en bereidt zes¹ raadsformaties voor (waaronder milieubeleid). COREPER II bestaat uit de permanente vertegenwoordigers en bereidt de vier² andere raadsformaties voor. COREPER komt minstens één keer per week bijeen. Om bij te dragen aan de voorbereiding van de werkzaamheden van de Raad, kan het COREPER comités of werkgroepen oprichten en hun mandaat bepalen. Deze werkgroepen bestaan uit afgevaardigden van elke lidstaat. België wordt in de werkgroepen en comités vertegenwoordigd door attachés van de Permanente Vertegenwoordiging.*

Dossier: *Elk door het CCIM relevant geacht initiatief van de EU (Europese publieksconsultatie, strategie van de Commissie, voorstel van richtlijn of verordening, ontwerpconclusies van de Raad,...) of van een multilaterale instantie (verdrag, protocol, amendement, beslissing, verklaring,...).*

CCIM-fiche: *De CCIM-fiche bevat informatie over een concreet EU of multi-dossier (algemene info, Belgische context, stand van zaken in het besluitvormingsproces, suggesties van stakeholders, Belgische ontwerppositie en eventuele speaking notes) en wordt door de CCIM-piloot gebruikt bij de opmaak en terugkoppeling van een CCIM-positie (voor een meer gedetailleerde toelichting zie 4.2 én 5.2).*

Voorzitter: *Door het CCIM aangeduide federale of gewestelijke expert gemandateerd door zijn hiërarchie die instaat voor het beheer van een CCIM stuur- of werkgroep (of ad hoc groep) en die verantwoordelijk is voor de goede werking van zijn groep en voor de correcte uitvoering van de taken die in het mandaat van de groep worden uiteengezet.*

Piloot: *Door het CCIM aangeduide gewestelijke of federale expert gemandateerd door zijn hiërarchie die instaat voor het beheer van een dossier en die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke voorbereiding van de Belgische positie in coördinatie met de leden van zijn netwerk, die experts zijn van de verschillende betrokken overheden. Bij de posities wordt gestreefd naar consensus.*

Expert: *Persoon afkomstig uit een federale of gewestelijke overheid die door zijn overheid aangeduid en gemandateerd is binnen stuurgroepen, werkgroepen of netwerken om zijn positie in te brengen in de Belgische coördinatie. De aanduiding van verschillende experts stelt de piloot/voorzitter in staat om een breed gedragen of unanieme Belgische positie overeen te komen, gebaseerd op de inzichten en expertise van alle betrokken entiteiten.*

¹ AGRIFISH (landbouw en visserij), COMPET (competitiviteit), EYCS (onderwijs, jeugd, cultuur, sport), EPSCO (werk, sociaal beleid, gezondheid en consumenten), ENVI (leefmilieu), TTE (transport, telecommunicatie en energie).

² ECOFIN (economische en financiële zaken), FAC (buitenlandse zaken), GAC (algemene zaken), JAI (justitie en binnenlandse zaken).

3 Algemene omschrijving van de rol van de piloten en zijn ondersteunende experts

3.1 CCIM staat in voor het algemene beheer van de verschillende Europese en multilaterale dossiers

Op basis van de zich aandienende agenda zowel voor Europese als multilaterale dossiers zullen respectievelijk de PV en MD8 geactualiseerde lijsten voorleggen aan het CCIM. Op basis hiervan zal de Plenaire CCIM de nodige beslissingen nemen om de noodzakelijke structuren te creëren, de piloten en voorzitters aan de duiden, en de eventueel betrokken coördinatieorganen van andere filières te identificeren. Ook zullen de verschillende overheden meedelen welke hun experts zijn voor de verschillende dossiers.

De verschillende documenten : lijsten met dossiers, CCIM EU én Multi-fiches en verslagen van stuur- en werkgroepvergaderingen en internationale vergaderingen dienen beschikbaar te zijn bij het CCIM-secretariaat.

De CCIM infobrochure, templates, huishoudelijke reglementen, vademeca, richtsnoeren en samenwerkingsakkoorden gelinkt aan de werking van het CCIM zijn raadpleegbaar op het digitale platform [ENVCO](#).

Indien een dossier van belang voor de leefmilieufilière door een ander Belgisch coördinatieorgaan dan het CCIM wordt opgevolgd, zal het CCIM Bureau de meest opportune coördinatiemethode bespreken om de leefmilieuexpertise te benutten. Dit zal in samenspraak zijn met de betrokken experts en in samenwerking en overleg met het betrokken coördinatieorgaan.

3.2 De piloot wordt aangeduid door het CCIM

Voor elk **Europees** onderhandelingsdossier wordt een Belgische piloot in een zo vroeg mogelijk stadium aangeduid door het CCIM.

Voor een **multilateraal** onderhandelingsdossier zijn er 3 mogelijkheden (zie punt 5):

1. er worden piloten aangesteld voor subthema's
2. er wordt een enkele piloot aangesteld
3. er wordt geen piloot aangeduid.

De piloten worden voorgesteld op het CCIM Bureau (administraties) en formeel goedgekeurd door de Plenaire CCIM (kabinetten en administraties).

De piloot en de experts gebruiken hun eigen moedertaal, zijnde Frans of Nederlands. Passieve kennis van de andere taal is noodzakelijk. Passieve en actieve kennis van het Engels is eveneens essentieel.

3.3 De experts worden aangeduid door de respectievelijke overheden

De gewesten en de federale overheid kunnen voor elk Europees of multilateraal onderhandelingsdossier experts aanduiden. De door de overheden aangeduide experts zijn gemandateerd door hun respectieve administratieve en politieke overheden en zijn verantwoordelijk om hun inbreng af te toetsen met hen.

Indien een gewest of de federale overheid voor een bepaald dossier over meerdere experts beschikt, kan zij beslissen om onder zijn experts een coördinerende 'trekker' aan te duiden die de Belgische piloot ondersteunt bij de standpuntbepaling als eerste aanspreekpunt voor zijn entiteit.

3.4 De piloot staat in voor het beheer van een Europees of multilateraal onderhandelingsdossier

De piloot is verantwoordelijk voor het beheer van zijn Europees of multilateraal onderhandelings(deel)dossier tijdens zijn ganse duur (bijv. van de fase van Europese publiekconsultatie, voorstel in onderhandeling tot finale goedkeuring van het voorstel). De fase van uitvoering is hierbij niet inbegrepen (Intra-Belgische implementatie van EU-wetgeving, zie punt IV.).

De piloot heeft een aantal concrete taken:

- Hij zorgt voor de verspreiding van de werkdocumenten en andere relevante informatie naar de experts via zijn dossiernetwerk, stuur- of werkgroep;
- Hij is **verantwoordelijk voor de voorbereiding en de coördinatie binnen zijn dossiernetwerk, stuur- of werkgroep om het Belgische standpunt op expertniveau te bepalen**. Dit standpunt wordt bepaald bij consensus tussen de verschillende betrokken overheden;
- Bij een gebrek aan consensus dienen deze verschilpunten te worden voorgesteld in de CCIM-fiche (zie 3.5).

De experts verwoorden de onderhandelingspositie van hun overheid. Zij toetsen hun inbreng af met hun administratieve en politieke autoriteiten.

Indien nodig kunnen de piloot en de experts ondersteuning vragen van externe deskundigen, op voorwaarde dat de drie gewesten en de federale overheid hiertegenover geen bezwaar hebben. Deze externe wetenschappers kunnen slechts advies en ondersteuning geven.

De piloot kan met zijn experts coördineren op verschillende manieren:

- Op schriftelijke wijze, met name via e-mail. Om redenen van transparantie gebruikt de piloot het generieke e-mailadres gecreëerd door het CCIM-secretariaat waarin alle aangemelde experts zijn opgenomen.
- Door vergaderingen te beleggen. Voor multilaterale dossiers vinden deze vergaderingen plaats in het kader van een werkgroep of stuurgroep van het CCIM of in bepaalde gevallen in het kader van CoorMulti.

Zowel de piloten als het CCIM-secretariaat houden elkaar op de hoogte van die dossiers met een belang voor de leefmilieufilière maar waarbij de coördinatie plaatsvindt binnen andere coördinatieorganen (bv. Be4Move, IEC, Enover, ...). Binnen het CCIM worden hier verdere concrete afspraken over gemaakt.

De piloot zorgt voor een schriftelijke weergave van het voorstel van Belgisch standpunt gecoördineerd op expertenniveau:

- Hiervoor maakt de piloot gebruik van de template voor een CCIM-fiche om een stand van zaken van zijn dossier op te maken, de posities van relevante belanghebbenden weer te geven alsook (wanneer dit het geval is) de Belgische posities die gebaseerd zijn op een consensus binnen het netwerk.
- De piloot kan op elk relevant moment gedurende de onderhandelingen een fiche opstellen en voorleggen aan zijn netwerk. De piloot stelt in elk geval een fiche op wanneer zijn dossier het onderdeel vormt van een bespreking op een Raad van Ministers (zie 4.2).

Het voorstel van Belgisch standpunt voor een EU-dossier wordt een formeel Belgisch standpunt eenmaal deze werd besproken op een DGE-overleg en dat deze unaniem werd aangenomen. Bij het ontbreken van een consensus over een voorstel van Belgisch standpunt zijn de relevante bepalingen van het Samenwerkingsakkoord van 1994 betreffende de vertegenwoordiging van België in de EU van toepassing.

3.5 Acties voor de piloot bij een gebrek aan consensus is

*Indien het onmogelijk is om tot een gecoördineerd Belgisch standpunt te komen voor zeer politiek geladen dossiers:

De piloot legt dit tijdig voor aan de Voorzitter van het CCIM via het CCIM-secretariaat die tevens de leden van het CCIM Bureau zal informeren. De Voorzitter stelt de meest aangewezen wijze voor om de relevante politieke overheden te betrekken om een nieuwe impuls te geven aan de onderhandelingen. In voorkomend geval kan een ad hoc DGE-vergadering worden georganiseerd. Hierbij wordt het Samenwerkingsakkoord van 1994 over de vertegenwoordiging van België in de EU in acht gehouden.

3.6 Consultaties en raadplegingen met de belanghebbende maatschappelijke actoren

Het CCIM verwacht van de CCIM-piloten en de experts in zijn netwerk dat zij de ambitie nastreven om bij de opmaak van een voorstel van gecoördineerde Belgische positie voldoende geïnformeerd te zijn over de impact van deze positie op de betrokken maatschappelijke actoren.

* Organisatie van consultaties en raadplegingen met de belanghebbende maatschappelijke actoren.

CCIM-piloten zijn door het vademecum gemandateerd om, meestal in de beginfase van een nieuw dossier of onderhandeling, en wanneer dit opportuun is, een overleg, of een specifieke infosessie te organiseren in het kader van de technische voorbereiding van het dossier. Dit dient om het onderwerp nader toe te lichten aan de belanghebbende maatschappelijke actoren. Op dit overleg of deze sessies krijgen die actoren de kans om hun visie op het onderwerp te presenteren. De informatie die in deze context wordt verzameld dient door de piloot gedeeld en verspreid te worden in het netwerk.

In het belang van een goede transparantie houden de PV en de piloot elkaar op de hoogte van enige contacten met belanghebbenden die zij aangaan en/of uitgewisselde informatie. De deskundigen in het betreffende netwerk moeten ook op de hoogte worden gesteld van deze informatie.

De verantwoordelijkheid voor de organisatie van eventuele infosessies ligt bij de piloot/voorzitter en de experts van de betrokken CCIM-structuur. De precieze verdeling van eventuele kosten vormen het onderwerp van een overleg en consensus binnen de betrokken CCIM-structuur.

* De CCIM-piloot als eerste aanspreekpunt voor Belgische en Europese belanghebbende maatschappelijke actoren.

Indien de CCIM-piloot het eerste aanspreekpunt is van de specifieke (Belgische of Europese) belangenorganisaties, dient hij zich steeds zorgvuldig te gedragen volgens de algemene richtlijnen omtrent ethiek/deontologie van toepassing op functionarissen in een openbare dienst. De experts van de betrokken CCIM-structuur dienen transparant op de hoogte te worden gehouden van elke outreach vanuit belangenorganisaties of naar belangenorganisaties toe door één van de leden van de expertengroep.

Indien de PV wordt gecontacteerd door (Belgische of Europese) belangenorganisaties dient de betrokken CCIM-piloot hier desgewenst waar nodig bij te worden betrokken of minstens te worden geïnformeerd over het contact en wat er werd besproken.

Bij deze contacten luisteren attachés, piloten en experts passief naar de bezorgdheden en visies van belanghebbende maatschappelijke actoren. De Belgische positie, die wordt gecoördineerd binnen het netwerk, blijft **vertrouwelijk** evenals de CCIM-fiche en DGE-verslagen, deze kunnen niet worden gedeeld met deze actoren.

3.7 De plaatsvervangende piloot/voorzitter

Versie 2025

Indien de piloot/voorzitter tijdelijk een aspect van zijn opdracht niet kan invullen (deelnemen voorbereidende vergadering, voorzitten coördinatie) zal hij één van de experts die op ditzelfde dossier werkt vragen om deze taak over te nemen. Het is aan de piloot om hierbij de inschatting te maken wie van zijn expertennetwerk hiertoe best wordt aangesproken.

Bij niet beschikbaarheid van de piloot voor een langere periode (meer dan 1 maand doch in het geval van dossiers die sterk in de politieke actualiteit staan zal hier een kortere periode gelden) dient de entiteit waartoe de piloot behoort deze afwezigheid aan te kaarten bij het CCIM Bureau en de Plenaire CCIM die beslist over de plaatsvervangende piloot/voorzitter.

4 De rol van de piloten in Europese besluitvorming

4.1 De piloot onderneemt actie bij een Europese publieksconsultatie

In de beginfase van een Europees beleidsproces organiseert de Europese Commissie doorgaans een Europese publieksconsultatie. Deze consultatie kan gericht zijn naar het brede publiek, naar betrokken stakeholders, naar overheden of bedoeld zijn voor een brede waaier aan actoren.

Het CCIM heeft in een uitgebreide nota de specifieke procedure uiteengezet die de CCIM-piloot dient te hanteren. Deze nota kan op het online platform van het CCIM, "[ENVCO](#)", worden geraadpleegd of kan worden opgevraagd bij het CCIM-secretariaat. Deze nota licht de geijkte procedure toe waarbij de opportuniteit van een gecoördineerd Belgisch antwoord op een Europese publieksconsultatie wordt afgewogen en de manier waarop er tot een consensus wordt gekomen.

4.2 Deelname van de piloot aan Raadswerkgroepen

De piloot stelt een CCIM-fiche op van het Commissievoorstel met de relevante informatie over het onderwerp en het voorstel van Belgische positie, zodra het aan de Raad en het Europees Parlement wordt voorgelegd (het template van CCIM-fiche is beschikbaar op het online platform ENVCO). Deze fiche schetst een beeld van de context, het proces en de inhoud van het dossier met een onderbouwde weergave van de visie van de experts van het netwerk, gebaseerd op hun expertise, op het desbetreffende onderwerp. Concreet bestaat deze template uit een aantal vaste onderdelen:

- Context: Dit onderdeel geeft een korte inhoud van het dossier met de belangrijkste elementen, het strategisch belang voor België en de eventuele bevoegdheidsverdeling rond het onderwerp.
- Proces: Hier wordt er stilgestaan bij een stand van zaken van de Europese en intra-Belgische besluitvorming met alle belangrijke deadlines en betrokken actoren.
- Inhoudelijk: De fiche kijkt hier naar de voornaamste knelpunten, aandachtspunten van de belanghebbende actoren en posities van andere lidstaten met, wanneer opportuun, een voorstel van Belgisch standpunt, gecoördineerd door de piloot met de experts van het netwerk.
- Voorstel van Belgische positie: Wanneer deze fiche in de context van de voorbereidingen van een Raad Leefmilieu wordt opgesteld zal er doorgaans door het netwerk een voorstel van Belgische positie en eventueel een korte interventie of speaking note worden opgesteld voor de Minister die België op dat ogenblik vertegenwoordigt in de Raad Leefmilieu. Dit voorstel van positie vormt het onderwerp van een discussie op de voorbereidende DGE-vergadering.

Deze fiche dient geactualiseerd te worden in de loop van de onderhandelingen en zo de evolutie van het Belgisch standpunt weer te geven, de positie van andere lidstaten en de Commissie en de voornaamste discussiepunten.

Voorafgaand aan dit Commissievoorstel zal de piloot indien hij reeds in dit stadium werd aangesteld, deelnemen aan eventuele consultatievergaderingen die de Commissie over dit onderwerp organiseert.

De PV (attaché) vertegenwoordigt België in de Raadswerkgroep.

De PV (attaché) verdedigt het Belgisch standpunt, zoals gecoördineerd door de piloot, op de Raadswerkgroepen en in andere informele contacten (bv. met collega's uit andere lidstaten). De attaché draagt de Belgische positie en/of voorstellen vanuit het expertennetwerk uit en verduidelijkt deze bij de andere lidstaten met het oogmerk om coalities op te bouwen. De piloot kan de attaché in de promotie van de Belgische standpunten ondersteunen. De attaché is op elk moment geïnformeerd over de coördinatie van het Belgische standpunt en hij informeert de piloot ook over alle mogelijke relevante ontwikkelingen met betrekking tot het dossier. De piloot participeert zelf aan de raadswerkgroepen (en aan andere relevante vergaderingen), of hij verzekert de deelname door een plaatsvervanger.

De PV (attaché) stelt een verslag op van de raadswerkgroepen, in samenwerking met de piloot, alsook een verslag van de raadsvergaderingen en COREPER. Wanneer opportuun kan er ook een verslag worden uitgebracht aan de Plenaire CCIM over de stand van zaken van het dossier.

De piloot volgt in het bijzonder de evolutie van het Europees onderhandelingsdossier bij het Europees Parlement voor het CCIM₁ en indien mogelijk/relevant, neemt deel aan de vergaderingen van het Europese Parlement. Het CCIM verwacht dat eventuele ontwikkelingen omtrent het onderwerp die hier worden besproken worden opgevolgd en doorspeeld aan de experts van het netwerk. Zodra het Europees Parlement amendementen voorstelt, communiceert de piloot deze aan zijn netwerk.

De piloot werkt steeds nauw samen in een tandem met de betrokken attaché van de PV.

In het kader van de werkgroepvergaderingen coördineert de piloot het Belgische standpunt en zorgt daarbij voor de overdracht van expertise en kennis uit het netwerk, terwijl de attaché België vertegenwoordigt en het Belgische standpunt diplomatiek verwoordt en verdedigt in de Raad en bij andere Europese instellingen.

4.3 Deelname van de piloot in de voorbereiding van de Raad Leefmilieu

I. CCIM

De piloot bereidt een geactualiseerde fiche met een ontwerp van Belgische positie voor, enkele dagen voorafgaand aan de DGE-coördinatie. Deze fiche en het ontwerp van Belgische positie dienen tot stand te komen na overleg tussen de piloot en de aangewezen experts.

Het ontwerp van Belgische positie geeft het gecoördineerd Belgisch standpunt weer. Al naar gelang het politieke belang van het Europees onderhandelingsdossier, kan het ontwerp van Belgisch standpunt vergezeld zijn van een speaking note, hetzij woord voor woord dan wel in krachtlijnen uitgeschreven. De piloot beperkt de lengte van de Belgische interventie tot de toegewezen spreektijd (1 minuut spreektijd is circa 130 woorden) en spitst deze toe op de voorgestelde politieke boodschap voor de Minister.

De CCIM-fiche wordt tijdig gestuurd aan de verantwoordelijke coördinator (van de gewesten) volgens de van kracht zijnde toerbeurtregeling en aan de Plenaire CCIM. De DGE-verantwoordelijken publiceren de CCIM-fiche op het DGE-portaal voor de DGE-coördinatie vergadering. Wanneer er geen CCIM-fiche is, (bv. bij laattijdige AOB-punten), bezorgt de PV de relevante informatie vooraf en tijdens de DGE.

II. DGE

De piloot neemt deel aan de DGE-coördinatie en stelt mondeling de fiche en het ontwerp van Belgische positie voor. Als de piloot afwezig is voor zijn punt en er geen vervangende expert werd aangeduid, deelt de PV de relevante informatie tijdens de DGE.

Het ontwerp van Belgische positie wordt vervolgens besproken op de DGE-coördinatie. De piloot stelt, op basis van de CCIM-fiche, het dossier voor terwijl de attaché deze presentatie aanvult waar nodig met diplomatieke overwegingen.

De DGE coördinatie bepaalt het definitieve standpunt van België voor de Raad. De definitieve interventie van de Minister op de Raad zal zich zondermeer aan dit finale standpunt dienen te houden, in overeenstemming met het verslag opgemaakt van de DGE-vergadering. Het DGE verslag, dat wordt beschouwd als een synthetische weergave van het verloop van de vergadering en dus niet als een verbatim, vormt de weergave van de Belgische consensuspositie voor het dossier, verwoordt de formele Belgische positie en vormt de instructie voor iedereen die de Belgische positie in het dossier verdedigt. Bij informele Raden Leefmilieu organiseert DGE een concertatie, geen coördinatie, en worden er geen Belgische posities ingenomen.

DGE kan ook op vraag (van de PV of een betrokken kabinet) een specifieke DGE-vergadering organiseren over een bepaald onderwerp.

III. Definitieve vastlegging van de Belgische interventies voor de Raad

Na de DGE-coördinatie is het kabinet van de Minister die België vertegenwoordigt op de Raad verantwoordelijk voor de redactie van de definitieve *speaking notes*, gebaseerd op het verslag van de DGE-coördinatie. Eventuele vertalingen dienen eveneens een correcte weergave te zijn van de goedgekeurde consensuspositie.

De PV zorgt voor het tijdig doorsturen van de laatste versie van de Raadsdocumenten aan het kabinet van de Minister die België vertegenwoordigt. De attachés van de PV stellen een verslag op na de Raad Leefmilieu.

IV. Verdere opvolging van een dossier in de implementatiefase

Na het doorlopen van het wetgevend proces op het niveau van de Raad is de rol van de piloot en zijn expertennetwerk afgelopen. Concreet wordt het CCIM dossiernetwerk ontbonden. Indien van toepassing doorloopt het dossier vaak een specifieke implementatiefase waarbij de Commissie een coördinatie organiseert in het kader van gedelegeerde- en/of uitvoeringshandelingen. Deze coördinatie wordt door de Commissie toevertrouwd aan specifieke structuren.

Het CCIM heeft een specifiek vademecum dat de precieze CCIM werking omtrent deze structuren meer in detail definieert en toelicht.

5 *De rol van de piloten in multilaterale besluitvorming*

Tijdens elk CCIM Bureau presenteert de directie Duurzame Ontwikkeling en Leefmilieu (MD8) van de FOD Buitenlandse zaken een update van de lijst van internationale vergaderingen. Het CCIM secretariaat vult deze lijst aan met vermelding van de respectievelijke piloten en de samenstelling van de delegaties (inclusief aanduiding delegatiehoofd) per multilaterale vergadering.

Behalve deze algemene lijst van internationale vergaderingen vraagt het CCIM aan alle CCIM-groepen om voor hun domein een lijst van de multilaterale vergaderingen bij te houden en te actualiseren voor het lopende en het volgende jaar. Het gaat hier vooral over vergaderingen op technisch niveau. Het CCIM kan op elk moment de lijst van de desbetreffende groep vragen. Het doel is om op voorhand de samenstelling van de delegatie en de aanduiding van de piloten voor de dossiers te identificeren en een goede opvolging van de rapporten mogelijk te maken.

De piloten en delegaties worden formeel goedgekeurd door de Plenaire CCIM.

5.1 Voor het al dan niet aanduiden van een piloot voor een multilaterale vergadering zijn er 3 mogelijkheden:

1. **Verschillende piloten voor subthema's:** Een aantal multilaterale vergaderingen hebben een transversaal karakter (bv. UNEP Beheerraad,...). De Plenaire CCIM kan beslissen om piloten voor bepaalde subthema's aan te wijzen. De Belgische delegatie kan dan een taakverdeling organiseren volgens de agenda. De multilaterale dossiers waar piloten voor subthema's worden aangeduid worden voorbereid door de door de CCIM goedgekeurde coördinatieorganen (bv. SG Biodiversiteit, CGBKE³, etc.).
2. **Eén piloot:** Voor multilaterale dossiers van verticale aard (bv. ozonlaag, chemische producten, bossen) wordt één enkele piloot aangeduid die het hele proces volgt.
3. **Geen piloot in een aantal uitzonderlijke gevallen:** Een aantal multilaterale vergaderingen kunnen beschouwd worden als vrij losstaande en kortstondige evenementen. Voor dergelijke vergaderingen kan het CCIM beslissen dat het niet noodzakelijk is om een piloot aan te wijzen gezien de Belgische positie ad hoc bepaald wordt in een aangewezen Belgische coördinatievergadering. Ook zijn er multilaterale vergaderingen mogelijk waar België geen belang bij heeft en er dus geen nood is tot opvolging, of waar bepaalde experts omwille van hun expertise op uitnodiging en in eigen naam aan deelnemen zonder hierbij België te vertegenwoordigen (bv. Bern-proces).

Tenslotte zijn er ook multilaterale vergaderingen die het best enkel door de PV worden opgevolgd gezien hun beperkte agenda (bv. enkel budgetdiscussies). Voor deze laatste geldt tevens dat een Belgische positie in het door de aangewezen Belgische coördinatievergadering wordt vastgelegd en dat de PV zijn verslag verstuurt naar het CCIM.

5.2 Vorbereiding van de multilaterale vergadering door de piloot

De piloot heeft als taak de Belgische voorbereiding voor de multilaterale vergadering (of het deelonderwerp) te verzorgen. Dit omvat het ontwerp van Belgische positie teneinde op Europees niveau een gecoördineerde Belgische positie te kunnen verdedigen. Ook moet de piloot indien nodig instaan voor een taakverdeling van de subthema's tussen de verschillende experts. De multilaterale piloot organiseert het intra-Belgische overleg binnen de betrokken CCIM stuur- of werkgroep.

³ CGBKE: Afkorting van "Coördinatiegroep Broeikaseffect", of ook de stuurgroep Klimaat.

De piloot dient eveneens deel te nemen aan de relevante vergaderingen van de werkgroep Internationaal Milieubeleid (WPIEI) van de Raad en aan eventuele Europese expertengroepen ter voorbereiding van de vergaderingen van de WPIEI om er in lijn met de Belgische standpunten een compromis te vinden met de andere EU-lidstaten en de Europese Commissie, aangezien de EU voor leefmilieu op internationaal niveau op een aantal uitzonderingen na met één stem spreekt. Ook dient de piloot via de verschillende communicatiekanalen de voorbereidende documenten te laten circuleren aan alle betrokken Belgische experts en in samenspraak met hen er de nodige gevolgen aan te geven.

De multilaterale piloot stelt, in samenwerking en in consensus met betrokken CCIM stuur- of werkgroepen (vergelijkbaar aan de voorbereidingen op het Europees niveau), een CCIM-fiche op over het multilateraal dossier, in het kader van de Belgische voorbereiding voor een internationale of Europese vergadering waarin het onderwerp aan bod komt.

De piloot dient de voorzitter(s) van de aangeduide CCIM stuur- en werkgroepen op de hoogte te houden van de evoluties van het dossier en de voorstellen van Belgisch standpunt. Het finale Belgische standpunt dient goedgekeurd te worden door de betreffende stuur- of werkgroep.

Bij internationale onderhandelingen die plaatsvinden buiten de steden waar VN-instellingen gewoonlijk werken en waar België een PV heeft (New York, Genève, Nairobi), informeert de piloot de dienst MD8 (FOD Buitenlandse Zaken) met het oog op een briefing van de lokale Belgische ambassade.

De voorbereidingen van een aantal strategische of transversale multilaterale leefmilieuvergaderingen vinden plaats via Coormulti-vergaderingen. Deze coördinaties verlopen bijgevolg volgens het kader dat Coormulti heeft vooropgesteld. De concrete bepalingen van dit vademecum over de voorbereiding van multilaterale vergaderingen zijn bijgevolg enkel relevant bij die processen die binnen CCIM-structuren worden voorbereid.

5.3 Samenstelling en validering van de Belgische delegatie

De piloot is verantwoordelijk voor het samenstellen van een Belgische delegatie, in overleg met de betrokken CCIM-groep. Een definitieve versie van de delegatie moet voor een formele goedkeuring worden voorgelegd aan de Plenaire CCIM.⁴ Na goedkeuring door de Plenaire CCIM moeten de nodige accreditaties worden opgesteld door de FOD Buitenlandse Zaken (dienst MD8). Hiervoor zijn drie mogelijkheden.

1. **Geloofsbrief** : Dit is een officieel document dat moet worden ondertekend door de federale Minister van Buitenlandse Zaken. Dit is vaak het geval bij grote internationale bijeenkomsten, zoals COP's, of bij bijeenkomsten waaraan een Belgische Minister deelneemt.
2. **Verbale Nota** : Dit is een officieel document dat door de FOD Buitenlandse Zaken moet worden ondertekend. Het gaat vaak om officiële multilaterale bijeenkomsten die niet op ministerieel niveau plaatsvinden.
3. **Geen specifieke accreditatie vereist** : In het geval van meer technische werkvergaderingen of bepaalde internationale vergaderingen die werken volgens een systeem waarbij vaste deskundigen op voorhand worden geaccrediteerd, is het mogelijk dat er geen specifieke accreditatie wordt gevraagd aan de deelnemende leden.

Vaak duiden de organisatoren van de multilaterale bijeenkomst in hun uitnodiging of in bepaalde aanvullende documenten aan welke accreditaties vereist zijn voor deelnemende experts. Het is ook mogelijk dat de procedureregels van de betreffende conventie meer

⁴ Bepaalde Belgische delegaties, zoals die welke betrekking hebben op een exclusief federale bevoegdheid of die welke zijn samengesteld in het kader van Coormulti-vergaderingen, hoeven niet door het CCIM te worden gevalideerd. De Plenaire CCIM kan echter op de hoogte worden gebracht van de samenstelling van elke relevante delegatie die onder deze voorwaarden valt.

gedetailleerde informatie geven over de accreditatieprocedures. Het CCIM stelt daarnaast een overzichtsjijst op van de vereiste accreditaties voor de meest gangbare multilaterale bijeenkomsten. Deze lijst kan door de experts worden opgevraagd bij het CCIM-secretariaat.

Om de communicatie tijdens dit proces te vereenvoudigen, verstrekt MD8 de piloten templates voor de opties 1 en 2. De piloten moeten hun voorstel voor delegatie aan de Plenaire CCIM rechtstreeks in deze template invullen, gebruikmakend van de officiële titels en beschrijvingen van de deelnemers in het Engels (hiervoor houdt MD8 een lijst bij van gangbare gestandaardiseerde officiële titels die kan worden geraadpleegd).

Gezien de voordelen die belanghebbende maatschappelijke actoren een Belgische delegatie kunnen bieden in het kader van deze multilaterale bijeenkomsten, voorziet het CCIM in een gestandaardiseerde template voor een gedragscode voor belanghebbende maatschappelijke actoren die deel willen uitmaken van een Belgische delegatie. Bovendien moeten de deelnemende belanghebbende maatschappelijke actoren zich ook houden aan alle algemene of specifieke regels inzake vertrouwelijkheid (van werkdocumenten of van de vergadering) die van toepassing zijn in de context van de multilaterale vergadering. De beoordeling van de potentiële kansen van een dergelijke deelname is de verantwoordelijkheid van de piloot en de experts van de betrokken groep. In dit verband kan de piloot in geval van twijfel ook de Plenaire CCIM raadplegen om zich uit te spreken over de eventuele deelname van een of meer betrokken actoren.

5.4 De multilaterale vergadering zelf

De Minister of, in diens afwezigheid, de Ambassadeur onder wiens werkveld (multilaterale instelling, bilaterale post) de multilaterale vergadering ressorteert, is delegatiehoofd. De piloot voor het respectievelijke proces is technisch delegatiehoofd. Bij afwezigheid van Minister of Ambassadeur, en indien hij daartoe uitdrukkelijk gemandateerd is, zal de piloot optreden als hoofd van de delegatie.

Tijdens de multilaterale vergadering worden de Belgische interventies steeds door het delegatiehoofd gemaakt, tenzij hierover een andere afspraak werd gemaakt, en moeten de interventies steeds in lijn zijn met de overeengekomen Belgische en Europese positie.

Het delegatiehoofd en de piloot zullen waar nodig instaan voor bijkomende Belgische coördinatie ter plekke.

De piloot en het delegatiehoofd dienen reeds aan het begin van de multilaterale vergadering duidelijke afspraken te maken over de gecoördineerde verslaggeving van de multilaterale vergadering en de taakverdeling die hierbij gevolgd zal worden. Het verslag zal binnen de twee weken verstuurd worden naar de relevante CCIM structuur.

Ook dient er gecoördineerde verslaggeving te worden gedaan van de voorbereidende Belgische en Europese coördinatievergaderingen.

5.5 De PV vertegenwoordigt België en is een doorgeefluik naar de multilaterale organisatie

FOD Buitenlandse zaken beschikt over PV's bij de multilaterale instellingen (zie voor leefmilieu in het bijzonder New York, Nairobi, Genève en Parijs). Zij vervullen een essentiële rol in de vertegenwoordiging van België bij die instellingen en verzorgen de communicatie tussen de multilaterale instelling en België. De communicatie met deze multilaterale posten zal gebeuren via de dienst MD8 van de FOD Buitenlandse Zaken en na overleg met de verschillende betrokken overheden.

6 **Annex : andere coördinatieorganen**

Het CCIM heeft als primaire focus milieuthema's en verwante dossiers. Naast het CCIM bestaan er nog andere coördinatieorganen binnen België die elk een coördinerende rol verzekeren voor hun respectievelijke domeinen. Het CCIM en zijn experts staan in dialoog met elk van deze coördinatieorganen en werken nauw samen bij enige gemeenschappelijke dossiers of bij de aanpak van gemene problematieken. Een selectie van de belangrijkste van deze coördinatieorganen worden hierbij vermeld.

Interministeriële Economische Commissie (IEC) : De IEC is belast met de interdepartementale coördinatie van de economische aangelegenheden op technisch-administratief niveau in de brede betekenis van het woord en bestaat uit ambtenaren. De IEC:

- Bepaalt het standpunt van België tijdens internationale onderhandelingen vanuit technisch oogpunt;
- Werkt aan de tenuitvoerlegging van de internationale regelgeving (omzetting van richtlijnen, vaststelling van de contactpunten...);
- Volgt de maatregelen van de Raad van Ministers op waarbij voor de toepassing verschillende Belgische Ministers betrokken zijn.

Dienst Transversale multilaterale thema's en CoorMulti (M0.1) : Horizontale dienst binnen de Directie-generaal voor Multilaterale Zaken en de Mondialisering (DGM), onderdeel van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De dienst M0.1 is een permanente coördinatie- en overlegstructuur voor multilaterale thema's die onder meer het beleid rond Sancties beheert en coördineert, en de coherentie van het Belgische beleid verzekert. Met dat doel voor ogen houdt de CoorMulti zich binnen de FOD bezig met overleg en informatie-uitwisseling met andere federale overheidsdiensten, de gemeenschappen en de gewesten en de organisaties van de civiele maatschappij.

Intra-Belgisch overleg over landbouw : Voor de operationele aspecten van het landbouwbeleid komen twee werkgroepen elke maand samen om op Belgisch niveau de uitvoering van de door de overheid voorbereide wetten te coördineren om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van elke entiteit, met inachtneming van de nationale en Europese kaders.

Deze twee groepen zijn: de **PW-IMO** (Permanente werkgroep voor interregionaal Ministerieel overleg) en de **PW-ICLB** (Permanente werkgroep voor overleg over het gemeenschappelijk landbouwbeleid). In de PW-IMO zijn alleen de gewesten vertegenwoordigd. In de PW-ICLB zijn naast de gewesten de volgende partijen vertegenwoordigd:

- De FOD Volksgezondheid, voor vragen over de gezondheid van planten en dieren.
- De FOD Economie, voor economische kwesties zoals handelspraktijken en steun aan landbouwbedrijven.
- De FAVV voor voedselveiligheidskwesties.
- De FOD Buitenlandse Zaken.

Overleg over energie tussen de federale overheid en de gewesten (ENOVER) : ENOVER is een overleggroep die de samenwerking op het vlak van energie tussen de federale en gewestelijke regeringen versterkt. De directeur-generaal van de algemene directie Energie van de FOD Economie zit de groep ENOVER voor. Het secretariaat van ENOVER wordt beheerd door de algemene directie Energie.

ENOVER staat in voor:

- De organisatie van het overleg tussen de federale overheid en de gewesten;
- De interne coherentie van de energiebeleidsmaatregelen van de bevoegde overheden;
- De centralisatie van de informatie over de aanpassing van de wetgeving rond de betrokken materies;
- De bevordering van de uitwisseling van informatie tussen de bevoegde overheden;
- Het verzamelen van de gegevens om informatievragen van internationale organisaties te beantwoorden en energiebalansen op te stellen;
- Het vormen van de Belgische afvaardiging bij internationale organisaties;

- De uitwerking van gecoördineerde en logisch gestructureerde standpunten die de Belgische delegatie naar voren zal brengen bij internationale instanties en meer bepaald binnen de Raad van de EU (bvb. de voorbereiding van Europese richtlijnen).

De werkgroepen brengen deskundigen samen rond verschillende thema's en zorgen niet alleen voor uitwisseling van informatie en samenwerking op beleidsvlak, maar stellen ook rapporten voor de Europese Commissie op.

ENOVER-EU volgt de actualiteit en beheert de Europese energiedossiers. De groep ENOVER-EU bereidt voor de vergaderingen van de *Energy Working Party* het Belgische standpunt voor, COREPER, de (informele) Energieraad en de bijeenkomst van de directeurs-generaal voor Energie. Voor andere materies werden er gemengde groepen opgericht die bestaan uit deskundigen van verschillende administraties.

Be4Move : Is het intra-Belgische overlegplatform dat de vier administraties bevoegd voor mobiliteit en vervoer samenbrengt. Er is een roulerend voorzitterschap en secretariaat. Het doel van het platform is om de coördinatie van de Belgische standpunten inzake mobiliteit en vervoer te versterken alvorens ze op Europees niveau te verdedigen. De plenaire vergadering van BE4MOVE brengt ieder semester aan het begin van een nieuw EU-Raadsvoorzitterschap de leidende ambtenaren, de eurocoördinatoren en de attachés van de PV bijeen om de beleidsprioriteiten en het wetgevingsprogramma van de Commissie te bespreken. Deze plenaire vergadering mandateert experts van de verschillende mobiliteits- en vervoersadministraties om samen te werken rond specifieke dossiers. Voor transversale dossiers zullen deze mobiliteitsexperten samenwerken met de experts van andere gelijkaardige platforms.
